

شبیه سازی انسان، یک کپی برداری ناقص

نسرین حاجی^۱، کیوان مجیدزاده^۲

مقدمه

در علم زیست‌شناسی، شبیه سازی (Cloning) عبارت است از تولید یک موجود زنده بدون آمیزش جنسی. هر یک از موجودات جدید را کلون می‌گویند. کلونها از نظر ژنتیکی شبیه به یکدیگر بوده و اگر تعداد آنها زیاد باشد، تشکیل کولونی (Colony) می‌دهند.

در یکی از رایج‌ترین روش‌های کلونینگ، ابتدا هسته یک تخمک از یک جنس را بیرون آورده، سپس هسته یک سلول از یک عضو (مثلاً پوست) را در تخمک مذکور وارد نموده و آن را در محیط مناسبی جاسازی می‌نمایند تا طی مراحل آزمایشگاهی مختلف، پتانسیل تکثیر و تمایز را مشابه یک سلول تخم بدست آورده و در نهایت موجودی مشابه به وجود آید. به عبارت دیگر، در این روش به جای استفاده از یک سلول نر و یک سلول ماده و ایجاد یک موجود دیگر، هر دو سلول را از یک جنس که در بسیاری از موارد جنس ماده است انتخاب می‌کنند.

شبیه‌سازی، فواید بسیار شگرفی را در حوزه درمانی و تحقیقاتی داشته و در پیوند اعضا، مشکلات نازایی، اصلاح عیوب جنین قبل از باروری، ترمیم سلولهای آسیب دیده با ایجاد و تکثیر سلولهای جدید، تولید حیوانات آزمایشگاهی جهت مطالعات مختلف درمانی از جمله تولید داروهای جدید، تنظیم جنس کودکان، تولید انسان، حیوانات و گیاهان با کیفیت بالاتر، حفظ گونه‌های در حال انقراض، ایجاد گونه‌های منقرض شده و درمان بسیاری از بیماریها و ناتوانیها بکار می‌آید. یکی از جنجالی‌ترین کاربردهای شبیه سازی ایجاد یک انسان کامل مشابه انسان اولیه می‌باشد که این کاربرد بدلیل جنبه‌های بحث برانگیز مختلفی که در پی دارد امروزه به شدت مورد توجه دانشمندان و بویژه دولتمردان کشورهای مختلف قرار گرفته و در جوامع علمی و بعضاً سیاسی مجادلات مختلفی پیرامون آن شکل گرفته است. موافقین و مخالفین این فن آوری هر یک با استناد به دلایل خود در پی رواج و یا محدود نمودن این امکان برای بشریت

می‌باشند. یکی از مهم‌ترین چالش‌های مطرح شده در مورد این فن آوری بوجود آمدن افرادی کاملاً مشابه با افراد الگوی شبیه سازی بوده که می‌تواند منجر به ایجاد زندگی طولانی مدت و حتی ابدی برای افراد پلید و ناسالم همچون دولت مردان جنایتکار و... شده و نیز بعنوان ابزاری سیاسی مورد سوء استفاده قرار گیرد. اساس این نگاه برخواسته از این نظریه است که انسان شبیه سازی شده کاملاً و بدون هرگونه اختلافی مشابه فردی است که سلول اولیه شبیه سازی از وی بدست آمده است و این موضوع موانع جدی بر سر را این فن آوری ایجاد نموده است.

هدف این مطالعه پاسخ به این سوال است که آیا انسان شبیه سازی شده کپی کاملی از فرد مورد نظر بوده و از نظر شخصیتی و رفتاری نیز با او یکسان است یا نه. در صورتی که پاسخ این سوال مثبت باشد تمام معایب و تهدیدهایی که مخالفان این روش برای آن مطرح می‌کنند به جا بوده و باید برای آنها راه حلی اندیشیده شود. ولی اگر پاسخ این سوال منفی باشد و فرد شبیه سازی شده عیناً مشابه فرد اولیه نباشد جایی برای چنین جنجال‌هایی وجود نداشته و می‌توان از فواید بی شمار این روش بهره برداری نمود. مواد و روش‌ها: در این مطالعه از سویی با استفاده از آیات قرآن و روایات معصومین (ع) به بررسی انسان و ابعاد مختلف تشکیل دهنده این موجود و از سوی دیگر با استفاده از منابع معتبر به بررسی ابعاد علمی شبیه سازی پرداخته و در نهایت ضمن مقایسه مجموعه ابعاد انسان با جنبه‌هایی که در شبیه سازی، کپی برداری می‌شود به سوال مطرح شده در هدف مطالعه پاسخ داده شده است.

یافته‌ها: با رجوع به آیات قرآن مشخص میشود که شاکله انسان پایه رفتارها و شخصیت وی بوده (کل يعمل علی شاکلته) و ابعاد مختلفی در ایجاد شاکله موثر می‌باشند. یکی از این ابعاد، بعد جسمانی انسان است که در مقایسه با سایر ابعاد نقش قابل توجهی در شخصیت و رفتارهای انسان نداشته و صرفاً به عنوان مرکبی

۱- کارشناس ارشد علوم تربیتی و دانشجوی کارشناسی رشته علوم و معارف قرآن

۲- پزشک و متخصص بیوتکنولوژی پزشکی

نموده، در گرفته است. از آنجاییکه بر اساس فلسفه مادی همه چیز انسان باید یک پایه زیست شناختی داشته باشد وقتی فردی مشابه فرد مورد نظر ساخته می‌شود انتظار بر این است که همه جنبه‌های شخصیتی و رفتاری وی مشابه او باشد و همین مسئله است که مناقشات متعددی را ایجاد نموده است. در حالی که بر اساس نتایج بدست آمده از این مطالعه مشخص می‌شود که نگاه ماتریالیستی به انسان کاملاً بی پایه و اساس بوده و به استناد قرآن انسان مجموعه‌ای از ابعاد مختلف است که فقط یکی از آن ابعاد مادی بوده و با منظر زیست شناختی قابل بررسی است و اتفاقاً این جنبه از ابعاد انسان نقش بسیار ناچیزی در شخصیت و رفتارهای انسان ایفا می‌نماید. لذا مهمترین نتیجه این مطالعه این است که شبیه سازی انسان تنها یک کپی برداری ناقص از اوست و نگرانی‌های مختلف مطرح شده هیچ‌گونه جایگاه علمی ندارد.

برای سایر ابعاد عمل میکنند. از سوی دیگر با مطالعه در منابع معتبر علمی معین گردید که در فن آوری شبیه سازی تنها بعدی که کپی برداری می‌شود بعد جسمانی انسان است.

بحث و نتیجه گیری: رفتارهای غلط کلیسا در دوران پیش از رنسانس موجب شد تا جهان غرب پس از دوران رنسانس، هرگونه حقیقت غیر مادی را انکار نموده و سعی کند تمام ابعاد شخصیتی انسان را بر اساس علوم مربوط به بیولوژی توضیح داده و توجیه نماید. این چاهی بود که امروزه بسیاری از دانشمندان در آن افتاده و چون موضوع از اساس غلط است قدرت حل مشکلات و پاسخ به بسیاری از سوالات را از آنها گرفته است. لذاست که با توجه به این رویکرد بحث‌ها و مجادلات بی مورد زیادی در سراسر جهان غرب که متأسفانه بعضاً امواج آن به کشورهای اسلامی نیز سرایت